

Eleonoora Pitko

LASTEN KOKEMUKSET MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITON PORKKANAPESÄTOIMINNASTA

Hoitotyön koulutusohjelma
2017

"LASTEN KOKEMUKSET MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITON PORKKANAPESÄTOIMINNASTA"

Pitko, Eleonoora
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Maaliskuu 2017
Sivumäärä: 29
Liitteitä: 4

Asiasanat: terveyden edistäminen, sosiaalinen tuki, teemahaastattelut

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää haastateltujen lasten kokemuksia ja käsityksiä Mannerheimin lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry:n ylläpitämästä porkkanapesätoiminnasta. Tavoitteena oli antaa työn tilaajalle tietoa toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi.

Opinnäytetyö on aloitettu kahden Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijan yhteisenä opinnäytetyönä aiheen ollessa "Mannerheimin lastensuojeluliitto. Porkkanapesän toimintaan osallistuneiden hyvinvoinnin muutos. Osallistuneiden ja ammattilaisten haastattelut." Työ jaettiin ja ammattilaisten haastattelut ja siinä käsitellyt teemat olivat ensimmäisen opinnäytetyön tutkimusaiheena.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Aineistonkeruumenetelmänä opinnäytetyössä oli teemahaastattelu, joka toteutettiin lasten ryhmähaastatteluna. Opinnäytetyötä varten päätettiin laatia lausuntopyyntö Satakunnan korkeakoulujen ihmistieteiden eettiselle toimikunnalle. Lausuntopyynnössä käsiteltiin lasten haastatteleminen ilman huoltajien kirjallista lupaa. Haastattelut toteutettiin kahtena eri ajan-kohtana Porin Pormestarinluodon Porkkanapesässä.

Tulososassa käsitellään haastattelun tuloksia teemoittain. Haastattelun teemoina olivat turvallisuuden tunne Porkkanapesässä, sosiaalinen kanssakäyminen kodin ulkopuolella, vaikutukset koulunkäyntiin, muutokset harrastuksissa ja muissa vapaa-ajan virikkeissä, lapsen käsitys terveellisistä elintavoista ja Porkkanapesän vaikutus niihin sekä vaikutus arkeen. Haastattelussa ei käsitelty kotioloja.

Puolet haastatteluun osallistuneista vastasi saaneensa Porkkanapesässä uusia kavereita. Porkkanapesässä lapset olivat oppineet monia uusia käytöstapoja ja ohjaajilta on saanut apua koulunkäyntiin. Lisäksi lapset kertoivat, että heitä on kuunneltu mikäli heillä on ollut murheita esimerkiksi epävarmuuden tunteisiin liittyen. Porkkanapesässä tarjottu ruoka koettiin tärkeäksi ja lapset ovat saaneet myös itse valmistaa ruokaa ohjaajien kanssa. Lapset tulevat Porkkanapesään mielellään sekä viihtyvät hyvin.

Johtopäätöksenä keskeistä oli Porkkanapesän tärkeä rooli paikkana, jossa lapset voivat viettää aikaa ystävien kanssa sekä ylläpitävät ja kehittävät sosiaalisia taitojaan. Porkkanapesä tarjoaa lapsille monipuolista ohjattua tekemistä sekä turvallisen ympäristön, jossa he kokevat tulleensa kuulluksi. Kyseessä on avoimet ovet -periaatteella toimiva matalankynnyksen lähiöpalvelu, jossa lapset ovat henkilökohtaisesti hyvin sitoutuneita käymään.

"THE MANNERHEIM LEAGUE FOR CHILD WELFARE. CHILDREN'S EXPERIENCES OF THE OPERATION OF PORKKANAPESÄ"

Pitko, Eleonoora

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

March 2017

Number of pages: 29

Appendices: 4

Keywords: health promotion, social support, semi-structured interview

The purpose of this thesis was to determine children's experiences and perceptions of Porkkanapesä's operation. Porkkanapesä is maintained by Satakunta district of Mannerheim League for Child Welfare. The aim was to present information for the association so that the association is able to assess their operation.

The thesis was started as a work of two students from Satakunta University of Applied Sciences. The subject was "The Mannerheim League for Child Welfare. The Changes in Welfare among those involved in the operation of Porkkanapesä. Interviews with those involved and professionals". The work was then divided and the interview with professionals and the themes discussed were the subject of the first thesis.

The thesis was conducted as a qualitative study. The data collection method in this thesis was a theme interview, which was carried out as a group interview with children. For this thesis, it was decided to request a statement from the Satakorkea's advisory board and their ethical review in human sciences. The statement was requested concerning the interview with children without a written permission from their parents. Two sets of interviews were conducted at Porkkanapesä in Pormestarinluoto, Pori.

The results section dealt with the outcome of the interview. The themes of the interview were feeling of safety in Porkkanapesä, social interaction outside of home, effects on studies, changes in hobbies and other leisure activities, children's understanding of healthy lifestyle, as well as the impact on everyday life. Home conditions were not discussed. Half of the participants responded that they have received new friends in Porkkanapesä. Children also have learned new manners and supervisors have given help with school issues. In addition, children reported that they have been listened to if they have had any worries, for example worries related to feelings of uncertainty. A food that is offered in Porkkanapesä was considered important and children also have had a possibility to prepare the food with the supervisors. Children are eager to come and enjoy their time in Porkkanapesä.

In conclusion, the key factor was Porkkanapesä's important role as place where children can spend time with friends, as well as maintain and develop their social skills. Porkkanapesä offers children a safe and secure environment and diverse, supervised activities. The place has an open house principle and the children are personally highly committed to visit this Porkkanapesä.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
1.1	Tutkimuksen taustat	6
1.2	Järjestö	6
2	TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	7
2.1	Porkkanapesä	7
2.2	Syrjäytymisen ehkäisy	8
2.3	Terveyden edistäminen	9
2.3.1	Sosiaalinen elinympäristö ja sosiaalinen tuki.....	10
2.3.2	Sosiaalinen asema.....	10
2.3.3	Lasten ja nuorten terveys Suomessa.....	10
2.4	Lapsi haastateltavana	11
2.5	Teemahaastattelu.....	13
2.6	Aikaisemmat tutkimukset	13
3	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	14
3.1	Tutkimustehtävä ja haastattelun teemat	14
4	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	14
4.1	Tutkimusasetelma rajauksineen ja perusteluineen.....	14
4.2	Aineiston keruumenetelmä	15
4.3	Aineiston analysointi	16
4.4	Eettiset kysymykset	17
4.4.1	Haastattelun kohderyhmä	19
4.5	Tutkimuksen luotettavuus.....	20
5	TULOKSET	20
5.1	Turvallisuuden tunne Porkkanapesässä	20
5.2	Sosiaalinen kanssakäyminen kodin ulkopuolella.....	21
5.3	Vaikutukset koulunkäyntiin	22
5.4	Muutokset harrastuksissa ja muissa vapaa-ajan virikkeissä	23
5.5	Lapsen käsitys terveellisistä elintavoista ja Porkkanapesän vaikutus niihin	23
5.6	Vaikutus arkeen	24
6	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	25
6.1	Kehittämismahdollisuudet tulevaisuudessa	27
	LÄHTEET	28
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön tilaajana on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry. Opinnäytetyön aiheena on lasten kokemukset Porkkanapesätoiminnasta. Haastattelun pohjalta saadun tiedon tarkoitus on antaa työn tilaajalle tietoa toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi. Vuonna 2006 toiminnan vaikuttavuutta on arvioitu opinnäytetyössä "Porkkanapesässä on kivaa, kun saa olla kaikkien kanssa.", johon on myös viitattu Porkkanapesän toimintasuunnitelmassa vuosille 2016-2018. Tilaajan tarve ajantasaiseen vaikuttavuuden arviointiin on tärkeää toiminnan rahoituksen ja siten myös jatkuvuuden kannalta. Porin kaupunki sekä RAY toimivat Porkkanapesän rahoittajina. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2016, 8-12.)

Toiminnan jatkuvuuteen liittyen aiheen tekee ajankohtaiseksi myös Tuki- ja turvapaikka Porkkanapesän toiminta ja vaikuttavuus 2016 - tiivistelmässä esiin noussut kansantaloudellinen näkökulma. STM:n arvion mukaan vuodessa voidaan säästää 60 000 euroa jokaista estettyä huostaanottoa kohden. Avohuoltoon ja korjaaviin toimenpiteisiin käytettyjä resursseja voidaan säästää hyödyntämällä Porkkanapesän kaltaisia ehkäiseviä palveluja. (Mannerheimin lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry, 2016.)

Sote-uudistus ja Sosiaali- ja terveysministeriön sivulla esitelty hallituksen kärkihanke 'Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE)' tekevät myös aiheen ajankohtaiseksi. LAPE muutosohjelman tavoitteena on vahvistaa peruspalveluja ja "siirtää painopistettä ehkäiseviin sekä varhaisen tuen ja hoidon palveluihin." (Sosiaali- ja terveysministeriö 2015.) Ohjelman tavoitteena mainitaan myös edellisessä kappaleessa esille tuotu mahdollisuus hillitä kustannusten nousua vähentämällä lasten huostaanottoa ja laitoshoidtoa (Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut 2016). Kun tavoitellaan kustannustehokkaampia palveluita, tulee kyseeseen Porkkanapesän toiminnan vaikuttavuuden arviointi sen ollessa myös muutosohjelmassa mainittua ehkäisevää, matalankynnyksen toimintaa. Opinnäytetyön tavoitteena onkin antaa työn tilaajalle tietoa toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi. Vaikuttavuuden arvioinnin myötä voidaan tukea Porkkanapesän toiminnan jatkuvuutta.

Hoitotyön näkökulmasta tutkimuksen merkitys on yhteydessä lasten- ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmaan. Kokonaisvaltainen hyvinvoinnin edistäminen kuuluu sairaanhoitajan tehtäviin ja myös Sairaanhoitajan eettisissä ohjeissa sairaanhoitajan tehtävä kuvataan seuraavasti: ”Sairaanhoitajan tehtävänä on väestön terveyden edistäminen ja ylläpitäminen, sairauksien ehkäiseminen sekä kärsimyksen lievittäminen. Sairaanhoitaja auttaa kaikenikäisiä ihmisiä erilaisissa elämäntilanteissa. Sairaanhoitaja palvelee yksilöitä, perheitä ja yhteisöjä. Ihmisiä hoitaessaan hän pyrkii tukemaan ja lisäämään heidän omia voimavarojaan sekä parantamaan heidän elämänsä laatua.” (Sairaanhoitajaliiton www-sivut 2014.)

1.1 Tutkimuksen taustat

Opinnäytetyö on aloitettu kahden Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijan yhteisenä opinnäytetyönä aiheen ollessa "Mannerheimin lastensuojeluliitto. Porkkanapesän toimintaan osallistuneiden hyvinvoinnin muutos. Osallistuneiden ja ammattilaisten haastattelut." Lasten haastattelemiseen liittyen päädyttiin hakemaan Satakorkean eettiseltä toimikunnalta lausuntoa lokakuussa 2016, joka puolestaan vaikutti opinnäytetyön toteutusaikatauluun. Lausuntopyyntö on käsitelty kappaleessa 4.3. Eettiset kysymykset. Mannerheimin Lastensuojeluliiton satakunnan piiri ry:n suostumuksella päädyttiin jakamaan tilattu työ kahteen osaan marraskuussa siten, että ammattilaisten haastattelut ja siinä käsitellyt teemat olivat ensimmäisen opinnäytetyön tutkimusaiheena. Tämä opinnäytetyö puolestaan tarkastelee lasten kokemuksia Porkkanapesätoiminnasta.

1.2 Järjestö

Opinnäytetyön tilaajana on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry. Kyseessä on valtakunnallinen järjestö, joka edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Vuonna 2015 järjestöllä oli 88 780 jäsentä. Järjestö on jaettu kymmenen piirijärjestöön, jotka tukevat paikallisyhdistyksiä ympäri suomea. Vuonna 2015 paikallisyhdistyksiä oli 555. Satakunnan Piiri ry:n www-sivuilla kerrotaan MLL:n olevan "lasten, nuorten ja perheiden arjen asiantuntija, vapaaehtoistyön toteuttaja,

arjen tuen kehittäjä ja yhteiskunnallinen vaikuttaja". (Mannerheimin Lastensuojeluliiton www-sivut, 2016).

2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

2.1 Porkkanapesä

Porkkanapesä on Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry:n järjestämää tuki- ja turvapaikkatoimintaa. Kyseessä on matalankynnyksen ennaltaehkäisevä lähiöpalvelu. Tämä lasten ja nuorten tuki- ja turvapaikkatoiminta on käynnistynyt 1998 Porin pormestarinluodossa. Tällä hetkellä Porissa toimii myös toinen Porkkanapesä Sampolassa. Porkkanapesätoiminnan tehtävä on ”tukea lasten ja nuorten kasvua sekä itsenäistymistä, edistää lasten ja nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa kasvu ja elinoloja.” Se on tarkoitettu lähiöiden 7-14 vuotiaille lapsille ja nuorille. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2016, 5.)

Porkkanapesät Porissa sijaitsevat Pormestarinluodossa sekä Sampolassa. Syyt, joiden vuoksi nämä alueet ovat aikoinaan valikoituneet Porkkanapesätoiminnan sijainniksi, ovat havaittavissa edelleen; työttömyys ja heikompi varallisuus vaikuttavat siihen, että näillä alueilla lasten sosioekonominen tausta on heikompi kuin monissa muissa lähiöissä. Tuki- ja turvapaikka Porkkanapesän toiminta ja vaikuttavuus 2016 – tiivistelmässä tuodaan esille, että ”Alueilla asuvien perheiden keskitulot ovat selvästi maan keskiarvoa alhaisemmat.” Lisäksi näillä kahdella alueella työttömyysaste on selvästi yli 20 %. Selvitys on tehty tilastokeskuksen Satamittarin tietojen pohjalta. Tiivistelmässä todetaan myös, että ”Lasten ja nuorten hyvän kasvun edellytykset ovat mainituista syistä näillä alueilla erityisesti uhattuna.”. Myös uusperheellisyys tuo haasteita näiden alueiden lasten kasvuympäristöön; eronneiden huoltajien uusi puoliso vaikuttaa lasten arkeen sekä yhteydenpitoon vanhempien kanssa. (Mannerheimin lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry, 2016.)

2.2 Syrjäytymisen ehkäisy

Syyt nuorten syrjäytymisen taustalla ovat monitasoisia liittyen yhteiskunnallisiin tekijöihin ja muihin tekijöihin niin yksilö- kuin perhetasollakin. Useiden tutkimusten mukaan koulutuksen ulkopuolelle jääminen on syrjäytymisen riskitekijä. Mikäli lapsi tai nuori menestyy heikosti peruskoulussa, johtaa se helposti toisen asteen koulutuksesta karsiutumiseen. Kuitenkin kiusatuksi tuleminen on edelleen yleistä mikä on riskitekijä myöhemmälle kehitykselle.

Lapsuuden perhetekijät vaikuttavat osaltaan myöhempään hyvinvointiin, sillä varhaiset elinolot vaikuttavat koulutusurien valintaan ja siten tuleviin elinoloihin. Kodin ulkopuolelle sijoittaminen on yhteydessä hyvinvoinnin puutteisiin ja näiden lasten ja nuorten elämään on jo varhaisissa elinoloissa liittynyt epäsuotuisia tekijöitä.

Erilaiset suojaavat tekijät voivat turvata kasvua lukuisista riskeistä huolimatta. Merkittäviä tekijöitä ovat läheiset ihmissuhteet, harrastusmahdollisuudet, kokemus omasta pärjäämisestä sekä oikea-aikainen puuttuminen. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2016.)

Koulutuksen ja sen myötä toimeentulo-ongelmien lisäksi keskeisiä osa-alueita ovat terveydelliset ja elämänhallintaan liittyvät ongelmat, sosiaalisten suhteiden vähyyss sekä syrjäytyminen yhteiskunnallisesta osallisuudesta. Syrjäytymisestä puhuttaessa tuleekin ymmärtää eri osa-alueita sekä niiden ketjuuntumista ja päällekkäisyyttä. Kyse on usean hyvinvoinnille merkityksellisen tekijän puutteesta. Myös nuorten oma kokemus syrjäytymisestä on tärkeä; syrjäytymisen syistä kysyttäessä nuoret mainitsevat keskeisimpänä ystävien puutteen. Edellisessä kappaleessa mainittuihin suojaaviin tekijöihin viitaten vaikeudet jollakin hyvinvoinnin alueella eivät välttämättä horjuta elämänhallintaa vaan vasta vaikeuksien kasaantuminen johtaa syrjäytymiseen. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2016.) Ehkäisevän työn tavoite on ylläpitää lapsuus- ja nuoruusiän myönteistä psyykkistä kehitystä. Rakenteellisella vaikuttamisella voidaan ehkäistä köyhyyttä lapsiperheissä sekä tuetaan vanhemmuutta ja nuorten osallistumismahdollisuuksia. (Kumpulainen 2016, 108.)

2.3 Terveyden edistäminen

Sairaanhoitajaliitto määrittelee terveyden edistämisen olevan "terveyden ja toimintakyvyn lisäämistä, sairauksien ja terveysongelmien vähentämistä sekä terveyserojen kaventamista" (Sairaanhoitajaliiton www-sivut 2014). Yksilön odotettavissa olevan terveen eliniän pidentäminen nähdään terveyden edistämisen päämääränä. Terveyden edistämiseen liittyy myös terveyspoliittisia tavoitteita, strategioita ja keinoja. Näitä on käsitelty myös Maailman terveysjärjestön Ottawan asiakirjassa vuodelta 1986 sekä Jakartan julistuksessa vuodelta 1997. (Koskenvuo 2009.)

Terveys ymmärretään usein sairauden puuttumisena, ja sairaus puolestaan muutaman vahingollisen tekijän seurauksena. Terveystutkimus käsittelee usein esimerkiksi kudosuutoksia ja molekyyli-tason ilmiöitä. Terveyden kannalta merkitystä tiedetään olevan kuitenkin myös elinolosuhteilla ja kulttuurisilla tekijöillä. Terveysriskeistä tärkein kautta historian on ollut köyhyys. Toisaalta erityisesti rikkaissa maissa sosiaalisten tekijöiden merkitys näkyy väestön terveyseroina. (Kauhanen, Erkkilä, Korhonen, Myllykangas & Pekkanen 2013, 260-262.)

Terveyden eriarvoisuus viittaa moraalisesti epäoikeudenmukaisiin terveyseroihin. Nämä terveyserot "eivät johdu esimerkiksi ihmisten biologisista eroista, vaan nimenomaan sosiaalisesta epätasa-arvosta tai muista yhteiskunnallisista tekijöistä". Teoksessa 'Kansanterveystiede' esitetään, että nämä tekijät olisi periaatteessa myös korjattavissa, jos siihen vain on tahtoa. (Kauhanen ym. 2013, 268.)

EU:n sisäisessä vertailussa eri sosiaaliryhmien väliset terveyserot ovat Suomessa suuremmat kuin lähes kaikissa muissa läntisissä EU-maissa. Sosiaaliset terveyserot ovat jopa suurentuneet viime vuosikymmeninä niin Suomessa kuin monissa muissakin vertailumaissa. Elinajanodotteen kehitys 2000-luvulla on ollut hyvin hidasta tai olematonta vähänkoulutetuilla ja alimpiin tuloryhmiin kuuluvilla. (Kauhanen ym. 2013, 270.)

2.3.1 Sosiaalinen elinympäristö ja sosiaalinen tuki

Sosiaaliset ja yhteisölliset suhteet ovat terveyteen vaikuttavia tekijöitä. Terveystutkimus, joka liittyy sosiaalisiin suhteisiin, on tuottanut teorioita sosiaalisesta tuesta. Sosiaalinen tuki käsittää sosiaalisen, aineellisen ja henkisen tuen joka on peräisin lähipiirin ihmissuhteista. Tutkimuksissa on saatu selvää näyttöä, että sosiaalinen tuki auttaa ylläpitämään terveyttä ja edistää sairauksista toipumista. (Kauhanen ym. 2013, 263.)

2.3.2 Sosiaalinen asema

Tulotaso vaikuttaa taloudelliseen turvallisuuteen. Yksilö perheineen voi kohdata hankaluuksia mikäli perheen pääasiallinen elättäjä sairastuu tai joutuu työttömäksi, etenkin maissa joissa on olematon tai puutteellinen sosiaaliturva. Sosiaalisen aseman osoittajana koulutusta pidetään hyvänä, koska kerran hankittu koulutus ei vaihtele tai katoa elämän aikana. Ansiotulojen ja omaisuuden kohdalla tilanne on toinen. kansanterveyden kannalta koulutuksella näyttääkin olevan suuri vaikutus. Myös Suomessa terveystilanne on kohentunut väestön koulutustason myötä. Terveyden ja koulutuksen välinen yhteys on pystytty osoittamaan ja tietotaidon lisäksi koulutus tarjoaakin resursseja elämänhallintaan, hyvinvointiin sekä riskien välttämiseen. (Kauhanen ym. 2013, 263.)

2.3.3 Lasten ja nuorten terveys Suomessa

Eri maat saavat määrävälein arvioita lapsiasioiden hoitamisesta YK:n lapsen oikeuksien komitealta. Vuonna 2011 Suomi on saanut komitean arviossa sekä kiitosta että moitteita; hyviä asioita ovat olleet vauvojen terveys, kattavat neuvola- ja päivähoidopalvelut, hyvät oppimistulokset, hyvä elintaso ja turvallinen elinympäristö. Parantamisen varaakin kuitenkin on, sillä negatiivisina asioita lasten hyvinvoinnin kannalta olivat:

- perhesiteiden löystyminen
- alkoholin ja tupakan kokeilut varhaisella iällä

- huono kouluviihtyvyys
 - kasvava kuilu hyvin ja huonosti voivien lasten välillä
 - lasten lisääntyvä köyhyys
 - runsaat huostaanotot
 - ehkäisevän ja varhaisen tuen vähäisyys
 - eri hallinnonalojen yhteistyön puutteet
- (Kauhanen ym. 2013, 84.)

Nuorten kohdalla komitea on kiinnittänyt huomiota masennuksen yleisyyteen ja toisaalta mielenterveyspalvelujen riittämättömyyteen. Syrjinnän kokemukset ja erilaisuuden oudoksunta nousivat myös esiin vaikka kehitystäkin on ollut 1990-luvun lopun jälkeen. Tämä koskee erityisesti vammaisia, maahanmuuttajien lapsia, sijaishuollossa olevia lapsia sekä köyhydessä eläviä. Aikaisemmin terveystarkastelujen ulkopuolelle sosiaalisiksi ongelmiksi rajatut henkinen pahoinvointi, syrjäytyneisyys, sosiaalinen epätasa-arvo ja köyhyys ovat haasteita Suomalaisten nuorten hyvinvoinnin ja samalla kansanterveyden kannalta. (Kauhanen ym. 2013, 86.)

2.4 Lapsi haastateltavana

Kirjassa ikkunoita tutkimusmetodeihin kirjoittaja Eila Aarnos on tuonut esille, että tutkijan on tutkimusaineistoa kerätessään pohdittava sitä, millainen kokemus tutkimus mahdollisesti voi lapselle olla. Lapsen näkökulmasta kyse ei tällöin välttämättä olekaan pelkästään ajatusten ja kertaluontoisten tietojen kertomisesta. Aarnon mukaan tutkimuskohteena ollessaan lapsi oppii tuntemaan itseään, mutta muodostaa myös käsityksen tutkijasta ja hänen työstään. Lapsilta saatuihin vastauksiin voivat vaikuttaa myös aikaisemmat tapahtumat - esimerkiksi jos koululla on käynyt vierailulla aineistonkerääjä juuri edellisellä viikolla. (Aarnos 2015, 164.)

Tutkimuksen etiikka ja lapsiystävällisyys tulee huomioida koko tutkimusprojektin ajan lasten ollessa tutkimuskohteena. Tutkimuksesta tulisi luoda lapselle arkipäiväinen ja mukava kokemus - tutkimus ei saisi vaikuttaa häiritsevästi koulunkäyntiin tai esimerkiksi lasten yöuniin. Vanhemmille tulisi lähettää tiedote, josta käy ilmi mihin lasta ollaan pyytämässä. Aarno esittää että lapsilta olisi hyvä kysyä "Autatko mi-

nua?" tai "Haluatko osallistua?". Vanhemmillä on kuitenkin aina oikeus kieltää lasta osallistumasta niin halutessaan. Lapsia haastatellessa tulee huomioida ei-kielellisen viestinnän tärkeys, yhteistyö opettajien/ohjaajien kanssa sekä tarjota lapsille mahdollisuus ensin tarkkailla ja tottua haastattelijaan. Ennen haastattelua olisikin hyvä pyrkiä vierailemaan paikassa edes päivän ajan. (Valli & Aaltola 2015, 165.)

Äänen tallentaminen voidaan kokea jännittävänä ja lapsia voidaan auttaa tällaisissa tilanteissa kertomalla avoimesti mitä äänitallenteelle tapahtuu. Aarnon mukaan ” On hyvä jos lapsi voi ajatella näin: ”Minä siis autan tutkijaa. Tutkija haluaa kuunnella laitteesta uudelleen minun vastauksiani, minun nimeäni ei mainita ja tiedostot hävitetään tai luovutetaan muistoksi minulle, kun tutkimus on valmistunut.” (Aarnos 2015, 168.)

Haastattelua tehtäessä voidaan lähteä liikkeelle lapselle tutuista asioista, joita ovat esimerkiksi perhe ja harrastukset. Jokaisen teema-alueen kohdalla voidaan puolestaan aloittaa lapsen omista kokemuksista. Näitä voivat olla myös kotona kuullut asiat tai se mitä on nähty televisiossa. Suoria kysymyksiä on hyvä välttää. (Aarnos 2015, 168.)

Kysymyksiä esitettäessä tulee edetä lapsen ehdoilla. Myös tauot ja keskusteleminen muista asioista ovat hyödyksi. Mikäli haastattelija esittää liian useita tai vaikeita kysymyksiä, haastateltavana oleva lapsi saattaa hiljentyä ja vetäytyä kuoreensa. (Aarnos 2015, 168.)

Ryhmähaastattelussa on haastateltavana useampi henkilö yhtä aikaa ja tällöin tavoitteena on saada heidät kuuntelemaan myös toisiaan sekä rakentamaan uusia ajatuksia keskustelun pohjalta. Tällöin haastattelijalta vaaditaan kokemusta lisäksi lapsiryhmien ohjaamisesta. Ryhmähaastattelussa lapsilla tulee olla aikaa ajatella asiaa, kysymykset tulee esittää rauhallisesti, jokaista tulisi kuunnella vuorollaan ja lapsia tulisi myös rohkaista keskusteluun. Ryhmähaastatteluun soveltuvia aiheita ovat lasten yhteiset kokemukset sekä erilaiset moraaliset ja eettiset kysymykset joihin ei ole yhtä oikeaa vastausta. (Aarnos 2015, 168-169.)

2.5 Teemahaastattelu

Haastattelutyypit jaetaan sen mukaan kuinka strukturoituja ja muodollisia ne ovat. Ääripäitä edustavat strukturoitu eli lomakehaastattelu sekä avoin haastattelu, jossa haastateltava saa avoimesti kertoa annetusta aiheesta. Teemahaastattelu on puolestaan puolistrukturoitu haastattelutyyppi. Siinä haastattelija on laatinut valmiit aihepiirit eli teemat keskustelulle. Kysymysjärjestys voi vaihdella ja kysymysten muotoiluun voi tulla täsmennyksiä haastattelutilanteessa. Haastattelutyypissä korostetaan ihmisten tulkintoja ja merkityksiä joita he asioille antavat. Tarkoituksena on kuitenkin etsiä vastauksia tutkimustehtävään. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013,124-126.)

2.6 Aikaisemmat tutkimukset

Opinnäytetyö ”Porkkanapesätoiminta lasten kokemana - ”Porkkanapesässä on kivaa, kun saa olla kaikkien kanssa” vuodelta 2006 kartoitti toiminnan vaikuttavuutta. Sitä on sittemmin käytetty lähdemateriaalina Porkkanapesän vuosien 2016–2018 toimitasuunnitelmassa. Menetelmänä on ollut kvalitatiivinen eli laadullinen tapaustutkimus. Tutkimusmenetelminä käytettiin toiminnallisia menetelmiä kuten piirtäminen, lapsihaastatteluita sekä vanhemmille lähetettyjä kyselylomakkeita. Lapsihaastattelussa oli mukana yhteensä viisi lasta, kyselylomakkeita puolestaan lähetettiin 14 lapsen mukana kotiin vanhemmille, ja näistä lomakkeista palautettiin neljä kappaletta. Tutkimuksella selvitettiin paikan rooli, merkitys ja tarve tulevaisuudessa lasten ja heidän vanhempiensa näkökulmasta. Tutkimuksen tuloksista huomattiin Porkkanapesän merkittävä rooli lasten vapaa-ajan viettopaikkana ja tukena vaikeissa elämäntilanteissa. Tulosten perusteella huomattiin toiminnan tukemisen tärkeys sekä tarve lisätä tämänkaltaista toimintaa. Toiminnan tulisi saada myös ansaitsemaansa arvostusta. (Painokallio & Viitanen 2006.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää haastateltujen lasten kokemuksia ja käsityksiä Porkkanapesätoiminnasta ja tavoitteena antaa työn tilaajalle tietoa toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi.

3.1 Tutkimustehtävä ja haastattelun teemat

Tutkimustehtävänä oli:

Millaisia kokemuksia ja käsityksiä lapsilla on Porkkanapesästä?

Tutkimustehtävästä johdetut ryhmähaastattelun teemat on sisällytetty liitteeseen 2.

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

4.1 Tutkimusasetelma rajauksineen ja perusteluineen

Tutkimusongelmana opinnäytetyötä aloitettaessa on ollut Porkkanapesän toimintaan osallistuneiden hyvinvoinnin muutos ja siten Porkkanapesän toiminnan vaikuttavuuden arviointi. Satakorkean eettinen toimikunta toi esille näkemyksen tutkimusasetelmaan liittyen, ja sen mukaan tutkimussuunnitelmassa esitettyihin tutkimuskysymyksiin saatavat vastaukset "voivat kertoa lasten ja nuorten kokemuksista ja käsityksistä Porkkanapesästä sekä MLL:n henkilökunnan toiminnasta siellä, mutta ne eivät suoraan mittaa tai todenna toiminnan aiheuttamia muutoksia ja vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvoinnissa. Työn tilaajalle lasten ja nuorten kertomukset Porkkanapesäkokemuksista tarjoavat toki arvokasta tietoa." Tämän näkemyksen pohjalta tutkimustehtäväksi muotoutui selvitys siitä, millaisia kokemuksia ja käsityksiä lapsilla on Porkkanapesästä.

4.2 Aineiston keruumenetelmä

Aineistonkeruumenetelmänä opinnäytetyössä oli teemahaastattelu, joka toteutettiin lasten ja nuorten ryhmähaastatteluna. Teemahaastattelu haastattelumenetelmänä on kuvattu aiemmin kohdassa 2.5. Teemahaastattelu. Aineistonkeruussa hyödynnettiin äänitallenteen tekemistä haastattelutilanteesta. Auki kirjoittaminen toteutettiin siten, ettei tunnistettavuutta ole ja tämän jälkeen äänitallenne hävitettiin. Lapsille tiedotettiin asiasta ja heiltä pyydettiin lupa äänittämiseen.

Laadullisia menetelmiä käytettäessä puhutaan kohderyhmästä. Ryhmähaastattelua varten kohderyhmää ei perinteisesti valittu vaan haastattelut toteutettiin siten, että lapsia ei rajattu keinotekoisesti ulkopuolelle vaan haastateltiin niitä lapsia, jotka valittuna haastattelupäivänä olivat paikalla Porkkanapesässä. Tällöin kohderyhmä olisi Porkkanapesän tilastojen mukaan keskimäärin 10–15 kävijää iltapäivän aikana. (Mannerheimin lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry, 2016.) Perusteluna on, että Porkkanapesässä on ”avoimet ovet” – toimintamalli. Tällöin ei voida tietää ketkä lapsista ovat paikalla kyseisenä päivänä. Toisena haastattelukertana haastateltiin niitä lapsia, jotka sinä päivänä olivat paikalla, mutta jotka eivät olleet osallistuneet edellisenä kertana haastatteluun.

Haastattelut päätettiin toteuttaa Pormestarinluodon Porkkanapesässä eikä Sampolassa, koska ohjaajilta saadun tiedon mukaan Pormestarinluodossa oli kyseisenä ajankohtana enemmän sellaisia lapsia, jotka olivat jo pidemmän aikaa käyneet Porkkanapesässä. Näin pyrittiin saamaan mahdollisimman kattava tulos haastatteluista.

Koska juuri ennen haastattelupäivää, joka oli sovittu helmikuun puoleenväliin, tuli ilmi, että haastattelupäivän iltana lähikoululla on disko ja tämän vuoksi haastateltavana oli hieman arvioitua vähemmän eli kuusi lasta, päätettiin hiihtoloman jälkeen järjestää vielä toinen haastattelu johon osallistui neljä lasta. Ensimmäisenä haastattelukertana saatiin jo kattavasti vastauksia teemoihin, mutta yhdessä Porkkanapesän ohjaajien kanssa katsottiin parhaaksi kokeilla, mikäli toisena päivänä olisi paikalla lapsia joita ensimmäisenä haastattelukertana ei ollut.

Ryhmähaastattelu valittiin haastattelutavaksi, koska tilaaja suositteli ryhmähaastattelua. Perusteena työntilaajalla oli, että ryhmätilanteessa aktiivinen lapsi rohkaisee ja auttaa ujompi lapsia vastaamaan. Yksilöhaastattelussa on vaarana, että kysymyksiä esitettäessä lapsi sulkeutuu eikä uskalla tuoda ajatuksiaan esiin. Työntilaajan ehdotuksesta toinen Porkkanapesän ohjaajista on paikalla haastattelutilanteessa ja siten pyritään luomaan turvallisuuden tunne lapsille. Lapsille ennestään tuttu ja turvallinen aikuinen pitää puhetta yllä sekä tulkkaa ja täsmentää kysymyksiä. Myös haastattelutilanteessa tämä käytäntö katsottiin toimivaksi, koska ohjaajan tuntiessa lapset hyvin hänen oli mahdollista esittää sellaisia täsmentäviä kysymyksiä, joita lasten kanssa vähemmän olleen henkilön ei ole mahdollista osata esittää. Esimerkiksi keskusteltaessa siitä, oliko joku lapsista tullut mielestään rohkeammaksi Porkkanapesässä käydessään, lasten vastaukset olivat ensin pääsääntöisesti kieltäviä, mutta ohjaajan kanssa hetken muisteltuaan mennyttä aikaa ja siihen liittyviä tapahtumia jotkut lapsista havaitsivat sittenkin rohkaistuneensa Porkkanapesässä käydessään.

Lapset eivät kokeneet haastattelutilannetta epämiellyttävänä ja he tekivät samalla raaputustehtävää tai söivät päivällistä huolettoman oloisina. Osa lapsista poistui välillä haastattelutilasta keksiessään jotakin muuta tehtävää, mutta palasivat kuitenkin pian haastattelutilaan. Haastateltavat eivät myöskään olleet kiinnostuneita sanelulaitteesta, jonka haastattelija oli esitellyt ennen haastattelua. Ensimmäisen haastattelun jälkeen toiset lapsista lauloivat pienessä porukassa ja osa halusi pelata 'hirsipuu' -sanapeliä. Haastattelija otettiin myös mukaan peleihin lasten aloitteesta.

4.3 Aineiston analysointi

Aineiston analyysiin liittyen äänitallenne auki kirjoitettiin eli litteroitiin. Lasten vastaukset litteroitiin anonymiteetti säilyttäen. Haastattelijan sekä ohjaajan kommentit ja täsmentävät kysymykset auki kirjoitettiin siltä osin kuin ne tukivat sisällön analyysiä. Pelkistämällä pyrittiin karsimaan tutkimukselle epäolennainen tieto pois. Äänitallenteessa oli myös paljon yleistä jutustelua, mikä jätettiin auki kirjoittamatta.

Auki kirjoittamisen jälkeen haastattelumateriaali luettiin ja sen sisältöön perehdyttiin. Pelkistetyt vastaukset listattiin ja haettiin yhtäläisyyksiä sekä eroja vastausten välil-

lä, jonka jälkeen materiaali abstrahoiitiin. Abstrahoinnilla tarkoitetaan sitä, että koska tutkittavien vastaukset eivät mene saman kaavan mukaan, kuten määrällisessä tutkimuksessa (jossa taas käytetään valmiita kysymyksiä ja niistä vastaajat valitsevat valmiista vaihtoehdoista), on haastattelijan koottava näistä vastauksista oikeaa asiaa tarkoittava kokonaisuus. Abstrahoinnissa pelkistetään kerätty aineisto tutkijan toimesta. Tämän vuoksi tutkijalta edellytetään vastausten sisältöjen tulkitsemista ja muuttamista samaa tarkoittaviksi käsitteiksi, sillä haastatellut voivat ilmaista samaa tarkoittavan asian hyvin monin eri tavoin. Lopuksi kerätystä ja tiivistetystä aineistosta luodaan tulkinta ja ”pyritään löytämään uusia loogisia kokonaisuuksia, joilla on merkitys” (Kananen 2015, 130-131). Yhdistelemällä abstrahoituja käsitteitä voidaan siis saada vastaus tutkittavaan aiheeseen, kun kyseessä on laadullinen tutkimus. Tutkimuksessa esitetyt johtopäätökset puolestaan nojaavat vastauksista tehtyihin tulkitoihin. Liitteessä 1 on esitetty malli aineiston luokittelusta.

4.4 Eettiset kysymykset

Opinnäytetyön suunnitelmaa laadittaessa on perehdytty opetus- ja kulttuuriministeriön asettamaan tutkimuseettiseen neuvottelukuntaan (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012). Satakunnan korkeakoulujen ihmistieteiden eettinen toimikunta on sitoutunut noudattamaan tämän neuvottelukunnan laatimia ohjeita. Toimikunnan mukaan ”Tutkija voi pyytää eettisen toimikunnan lausuntoa, jos tutkimuskohde, tutkimuksen rahoittaja tai yhteistyökumppani sitä edellyttää tai jos tutkimustuloksia suunnitellaan julkaistavan tiedelehdessä, joka edellyttää eettistä ennakoarviointia.” Ohjeistuksena on, että eettisen toimikunnan lausuntoa tarvitaan esimerkiksi silloin, kun ”Tutkimus kohdistuu alle 15-vuotiaisiin ilman huoltajan erillistä suostumusta tai informointia, jonka perusteella huoltajalla on mahdollisuus kieltää lasta osallistumasta tutkimukseen, eikä tutkimusta toteuteta osana varhaiskasvatuksen toimintayksikön tai koulun normaalitoimintaa.” (Satakorkean www-sivut 2016.)

Porkkanapesässä on ”avoimet ovet” – toimintamalli, joten haastateltavana ovat ne lapset, jotka sinä päivänä tulevat paikalle, toisin sanoen, haastateltavia ei voida valita etukäteen. Mikäli vanhemmille olisi päätetty lähettää saatekirje ja lomake, jossa pyydettäisiin heidän suostumustaan lasten haastattelemiseen, olisi haastateltavien lasten

määrä oletettavasti jäänyt hyvin pieneksi. Opinnäytetyön tilaajan kokemus on, että johtuen kohderyhmänä olevien perheiden elinoloista ja elämäntilanteista, suurin osa lupa-anomuksista olisi jäänyt palautumatta. Mahdollista on myös, että ne lapset, joilla tämä lupa olisi allekirjoitettuna ollut, eivät olisi saapuneet haastattelupäivänä Porkkanapesään. Tästä johtuen päädyimme laatimaan lausuntopyynnön Satakunnan korkeakoulujen ihmistieteiden eettiselle toimikunnalle, joka puolestaan pyysi konsultaatiota valtakunnalliselta Nuoriso- ja lapsuudentutkimuseettiseltä toimikunnalta. Satakorkean eettisen toimikunnan lausunto, joka perustuu konsultaatioon, on saatu 5.12.2016.

Satakorkean eettisen toimikunnan mukaan "huoltajilta ei ole tarpeen pyytää suostumusta, sillä haastattelu toteutetaan osana Porkkanapesän normaalia toimintaa ja heidän tiloissaan," Lausuntopyynnössä tuotiin esille tarve laatia kuitenkin tiedote opinnäytetutkimuksesta.

Tiedote opinnäytetutkimuksesta oli esillä Porkkanapesän tiloissa viikon ajan ennen haastatteluja. Tiedote jaettiin etukäteen myös lapsille kotiin kuljetettavaksi. Porkkanapesän ohjaajalta tiedusteltiin myös tarvetta laatia tiedote muille kielille, mikäli Porkkanapesässä käy lapsia joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Haastattelu ajankohtana tarvetta tiedotteen kääntämiselle ei tilaajan puolesta kuitenkaan nähty. Tiedotteessa korostettiin haastattelun teemana olevan Porkkanapesä kokoontumispaikana ja sen toiminta, ja ettei haastattelussa tulla käsittelemään kotioloja. Myös haastatteluun osallistumisen vapaaehtoisuutta ja luottamuksellisuutta korostettiin. Tiedote on esitetty liitteessä 3.

Opinnäytetyön tekijä on vastuussa tutkittavien anonymiteetin säilyttämisestä tutkimuksen ajan sekä sen jälkeen. Tutkimukseen osallistuvat olivat mukana tutkimuksessa vapaaehtoisesti. Heille myös kerrottiin tutkimuksen tarkoituksesta. Opinnäytetyöntilaaajalle toimitettiin tutkimuslupa-anomus sekä sopimus opinnäytetyön tekemisestä ennen haastattelun toteuttamista.

4.4.1 Haastattelun kohderyhmä

Tässä opinnäytetyössä Aarnoksen esiin tuomiin seikkoihin liittyen lapsien haastattelu on huomioitu jo opinnäytetyön tutkimussuunnitelmaa tehtäessä. Tutkimuksen etiikkaan ja lapsiystävällisyyteen on kiinnitetty huomiota muun muassa lähettämällä Satakorkean eettiselle toimikunnalle lausuntopyyntö koskien opinnäytetyön toteuttamista.

Arkipäiväisen ja mukavan kokemuksen luomiseksi haastattelija on viettänyt Porkkanapesässä aikaa lasten kanssa ennen ja jälkeen haastattelujen. Vieraileminen Porkkanapesässä päivän ajan ennen haastatteluja ei kuitenkaan olisi ollut tarkoituksenmukaista, sillä toiminnan luonteesta johtuen ei voida tietää, ketkä lapsista ovat paikalla minäkin päivänä. Haastatteluun osallistuminen on ollut vapaaehtoista, ja mikäli joku lapsista olisi päättänyt keskeyttää haastatteluun osallistumisen, olisi hänen ollut mahdollista jatkaa ajan viettämistä Porkkanapesässä ilman, että haastattelu vaikuttaisi Porkkanapesän normaaliin toimintaan. Myös haastattelussa käsitellyt asiat on rajattu siten, että siinä ei käsitellä sensitiivisiä kysymyksiä koskien kotioloja. Näin haastattelu ei vaikuta häiritsevästi lasten arkeen tai esimerkiksi yöuniin.

Koska haastattelutilanteesta tehdään äänitallenne, siitä kerrottiin myös lapsille. Lapsille kerrottiin äänitallenteen tarkoitus ja että se hävitetään heti kun haastattelija ei enää sitä kirjoitustyöhön tarvitse.

Haastattelussa lähdettiin liikkeelle Porkkanapesään liittyvistä yleisistä asioista, jotka ovat kaikille lapsille tuttuja ja siten helposti käsiteltävissä. Kyseessä on teemahaastattelu, joten haastattelutilannetta ohjasi valmiit aihepiirit. Jokaisen teeman kohdalla kyse on ennen kaikkea lapsen omista kokemuksista, mihin jo opinnäytetyön otsikko viittaa. Haastattelutilanteessa edettiin lasten ehdoilla ja lisäksi Porkkanapesän ohjaaja oli läsnä haastattelussa tuttuna ja turvallisenä aikuisena. Ohjaaja myös auttoi pitämään puhetta yllä sekä tulkkasi ja täsmensi kysymyksiä tarvittaessa.

4.5 Tutkimuksen luotettavuus

Yksiselitteistä ohjetta laadulliseen tutkimuksen luotettavuuden arvioimiseen ei ole kehitetty, mutta reliabiliteettia ja validiteettia voidaan pitää tutkimuksen yleisinä luotettavuuden ja laadun mittareina. (Kananen 2014, 145-146). Reliabiliteetti eli tulosten pysyvyys tarkoittaa, että mikäli tutkimus uusittaisiin olisivat saadut tutkimustulokset samat (Kananen 2014, 147). Laatimalla lausuntopyynnön Satakunnan korkeakoulujen ihmistieteiden eettiselle toimikunnalle ja sen myötä haastatteleamalla niitä lapsia, jotka haastattelupäivänä olivat paikalla Porkkanapesässä, pyrittiin saamaan kattava haastattelutulos.

Validiteetti puolestaan tarkoittaa, että tutkimuksessa tutkitaan oikeita asioita. Avainasemassa on tutkimuksen suunnittelu eli tutkimusasetelma sekä analyysin oikeellisuus. (Kananen 2014, 147). Tässä opinnäytetyössä tutkimusasetelman rajaaminen oli ensiarvoisen tärkeää tutkimuksen validiteetin turvaamiseksi, sillä alkuperäisen otsikoin mukainen tutkimus olisi ollut mahdotonta toteuttaa opinnäytetyönä sen laajuuden vuoksi. Lisäksi teoreettisen aineistonkeruun yhteydessä otettiin huomioon lähteiden luotettavuus ja ainoastaan viiden vuoden sisällä tuotetut materiaalit.

5 TULOKSET

5.1 Turvallisuuden tunne Porkkanapesässä

Haastattelussa kuusi lapsista toi esille, että olivat kuulleet porkkanapesästä kavereiltaan, joille Porkkanapesä on ollut jo ennestään tuttu. Yksi lapsista kertoi tulleensa ensimmäisen kerran Porkkanapesään vanhemman sisaruksensa mukana.

Mukavinta Porkkanapesässä lasten mukaan on kaverit, ohjaajat sekä erilaiset aktiviteetit. Tässä kohtaa lapset kertoivat Porkkanapesässä osallistuneensa erilaisiin askarteluihin, peleihin ja leikkeihin. Esille tuotiin myös retket ja leirit. Yksi lapsista mainitsi ettei retkiä ja leirejä ole hetkeen ollut, johon yksi lapsista huomautti niitä olevan

taas kesällä. Lisäksi mainittiin ruokailujen olevan hyvä asia. Yksi lapsista kertoi, että oli Porkkanapesässä oppinut puhumaan suomen kieltä.

Porkkanapesässä lapset kokevat olonsa hyväksi ja turvalliseksi. Suurin osa heistä ilmaisi myös tullessa kuulluksi ja ymmärretyksi Porkkanapesässä. Esimerkkinä lasten taholta esitettiin, että mikäli jollakin oli ollut murheita, olivat ohjaajat tulleet heiltä kysymään mitä lapsen mielessä on. Ohjaajalta oli myös saanut apua jos koulussa oli ollut jotakin ikävää.

"Joo, oon sitä mieltä. Just jos mul on jotain murheit tai jotai muut vastaavaa ni sit just mult kysytään et mikä sul on. Ja saanu just kaikkii neuvoi jos koulus o ollu jotai."

Yksi lapsista ilmaisi ettei koe tullessa kuulluksi Porkkanapesässä. Tämän jälkeen kaksi lapsista sanoi, että ovat tulleet kuulluksi, mutta neljäs osasi pyytää kysymyksen täsmennystä kun ei ollut ymmärtänyt kysymystä. Haastattelija täsmensi kysymystä kysymällä ovatko lapset saaneet Porkkanapesässä apua, mikäli on ollut ongelmia esimerkiksi koulussa tai kavereiden kanssa. Tämän jälkeen yksi lapsista ilmaisi saaneensa tukea epävarmuuden tunteisiinsa ja itsetuntoon liittyen. Eräs oli saanut apua kouluasioissa.

5.2 Sosiaalinen kanssakäyminen kodin ulkopuolella

Viisi lasta kertoi saaneensa uusia kavereita Porkkanapesässä, yksi vastasi kieltävästi. Yksi lapsista puolestaan esitti, että monet lapsista jotka käyvät Porkkanapesässä, tuntevat toisensa jo ennestään, jolloin Porkkanapesässä ollaan samojen kavereiden kanssa.

Lapset kertoivat monista uusista käytöstavoista, joita olivat Porkkanapesässä oppineet. Monet opituista käytöstavoista liittyivät ruokailutilanteisiin, osa opituista tavoista oli yleisiä toisten huomioonottamiseen liittyviä tapoja, esimerkiksi Porkkanapesässä ei saa kiroilla, huutaa tai juosta. Lapset toivat keskustelussa omaaloitteisesti esiin myös kännykän käyttöön liittyviä asioita - aina kun ollaan ruokapöydässä niin ei olla puhelimella ja toisten kuvaaminen ilman lupaa on myös väärin. Toisessa haastattelussa kaksi lasta kertoi kyllä oppineensa uusia käytöstapoja liittyen

siihen kuinka tulisi puhua muille, mutta tiedostivat myös, että uudet tavat unohtuvat toisinaan.

Puhuttaessa rohkeudesta, osa lapsista kertoi olevansa rohkeita jo ennestään, mutta kolme lasta kertoi tulleensa rohkeammaksi Porkkanapesässä käydessään. Yksi heistä oli ennen ollut ujompi ja toinen ei ollut puhunut juuri mitään Porkkanapesään alunperin tullessaan. Muutosta oli huomattu myös Porkkanapesän ulkopuolella.

Eräs lapsista kertoi tulleensa rohkeammaksi opittuaan suomen kielen Porkkanapesässä ja koki myös saaneensa tukea toiselta Porkkanapesän lapselta. Myös tässä haastattelussa yksi lapsista ilmaisi, ettei koe tulleensa rohkeammaksi, mutta toinen pöydän ääressä oleva lapsi koki aiheelliseksi ilmaista, että on rohkaissut toista.

" Se o rohkee aina jos mää ole vieres ni."

5.3 Vaikutukset koulunkäyntiin

Kysyttäessä, mitä mieltä haastateltavat ovat koulunkäynnistä, olivat vastaukset lähes poikkeuksetta positiivisia. Yksi lapsista oli juuri kokenut huonon päivän koulussa, eikä halunnut siten kysymykseen vastata. Suurin osa lapsista koki, että koulussa on kivaa ja siellä oppii uusia asioita. Lapset halusivat myös luetella asioita, joita olivat oppineet: lukemista, kirjoittamista ja matematiikkaa sekä äidinkieltä. Eräs vastanneista ei tiennyt mitä mieltä olisi koulunkäynnistä. Esille tuotiin myös kavereiden ja liikunta aktiviteettien merkitys osana koulunkäyntiä.

Osa lapsista vastasi etteivät kokeneet Porkkanapesällä olleen vaikutusta koulunkäyntiin. Yksi lapsista toi esille, että Porkkanapesä ja koulu ovat kaksi eri asiaa, johon eräs lapsista vastasi myötäilevästi. Puhetta oli myös koulun tarjoamasta läksyhelistä.

"siin yhes vaihees oli semmone juttu et sai tul tän niinkö läksyjen kaa, mut nyt on koulus semmone läksyhelppijutska."

Yksi lapsista huomautti, että läksyjä voi kuitenkin tulla tekemään Porkkanapesäänkin mikäli läksyhelistä ei halua käydä. Yhden lapsen kertoman mukaan kouluun liittyvistä huolista saattoi myös puhua ohjaajien kanssa mikäli koulupäivä oli mennyt huonosti.

5.4 Muutokset harrastuksissa ja muissa vapaa-ajan virikkeissä

Lapset kertoivat, että tykkäävät viettää aikaa kavereiden kanssa, jolloin he yleensä leikkivät pihalla. Yksi lapsista kertoi innoissaan porkkanapesässä käyvän kaverinsa liikuntaharrastuksesta. Lapsi kertoi myös itse harrastaneensa kyseistä lajia jo kaksi vuotta. Myös muilla lapsilla oli liikunnallisia harrastuksia. Eräs kertoi aikovansa aloittaa tanssiharrastuksen. Lapsilta kysyttiin myös, että onko Porkkanapesän kautta tullut uusia harrastuksia, johon yhteensä neljä lapsista vastasi, että Porkkanapesä itsessään on harrastus. Kavereita myös pyydetään mielellään tulemaan Porkkanapesään.

5.5 Lapsen käsitys terveellisistä elintavoista ja Porkkanapesän vaikutus niihin

Lapset kertoivat, että olivat useasti leiponeet Porkkanapesässä ja heille järjestetään aika ajoin myös "oma päivä", jolloin saa itse valmistaa ruuan. Omaan päivään kuuluu myös, että valmistettavan ruuan saa itse suunnitella, jonka jälkeen se valmistetaan ohjaajan kanssa. Yksi lapsista ei osannut kuvailla, mitä on oppinut ruokaan liittyen, mutta toi ilmi, että ruuasta ja ruuanlaitosta on keskusteltu Porkkanapesässä.

Toisen haastattelun aikana puhuttiin myös paljon lasten "oma päivästä" ja pian he alkoivat aktiivisesti miettimään mitä seuraavalla kerralla syödään. Haastattelijan kysyessä, odottavatko lapset aina Porkkanapesässä valmistettavaa ruokaa, lapset vastasivat myöntävästi ja täsmensivät että tarjolla oleva ruoka on aina hyvää.

Lasten kertoman perusteella heillä oli selvä käsitys siitä, millaiset syötävät ovat epä-terveellisiä - he luettelivat monia makeita herkkuja sekä suolaisia ruokia. Vihannekset ja hedelmät olivat heidän mielestään erityisen terveellisiä.

Lapset kertoivat, että Porkkanapesässä tarjottu ruoka on kotiruokaa kuten makaroni-, peruna- ja liharuokia sekä pinaattia sisältäviä ruokia ja salaattia. Myös lapsille uusia kotiruokia oli tarjottu. Molemmilla haastattelukerroilla lapset kertoivat kananmunakastikkeesta, jota eivät olleet ennen syöneet.

"Se näytti nii pahalt, kaikki maisto, ni se o kaikkie lempi ruoka!"

5.6 Vaikutus arkeen

Kun lapsilta kysyttiin onko Porkkanapesässä saanut apua muihin asioihin, joista ei haastattelun aikana vielä oltu keskusteltu. Osa lapsista toi esille askarteluharrastukset sekä pelit. Eräs kertoi saaneensa jotakin apua, mutta ei osannut määrittellä tarkemmin, millaista apua oli saanut. Yksi lapsista koki saaneensa apua riitatilanteissa ja toinen uusien asioiden opetteluun. Kaksi haastatelluista toi esille porkkanapesän merkityksen niille lapsille joiden vanhemmat käyvät töissä. Tärkeänä pidettiin etteivät lapset halua olla yksin kotona, vaan Porkkanapesässä muiden kanssa.

"Siks tää pitäis pysyy tää paikka tääl ku tääl o tosi mukavaa ja joitteki nuorte vanhemmat käy töissä, ni tän voi ain tul pitää kivaa ja näkee kavereit."

"Sit just sitä et jos vanhemmat o töis ni yleens pienet ei halua ol koton yksinään."

Keskusteltaessa siitä, miksi Porkkanapesä on tärkeä paikka, yksi lapsi vastasi kokevansa Porkkanapesän tärkeäksi, koska silloin oli jotain tekemistä. Yksi lapsista vastasi, että "ei oo tärkeä paikka", mutta ohjaajan kysyessä, onko ihan sama, jos Porkkanapesää ei olisi, kyseessä oleva lapsi kertoi, että "ei olis ihan sama". Erään lapsen vastatessa, että ei koe Porkkanapesää tärkeäksi paikaksi kaksi muuta pöydän ääressä istuvaa lasta ihmetteli suuresti kyseistä vastausta. Toinen heistä perusteli Porkkanapesän tärkeyttä sillä, että mikäli Porkkanapesää ei olisi, hän viettäisi aikaa yksin kotona tietokoneella.

Lapsilta kysyttiin ensimmäisessä haastattelussa myös, että aikovatko he käydä Porkkanapesässä jatkossakin. Kolme heistä vastasi "Joo". Muutama kertoi käyvänsä jatkossakin, mutta toivat esiin huolensa Porkkanapesän niin sanotusta ikärajusta. Yksi lapsista mainitsi, että ei ole kertaakaan jättänyt tulematta sen jälkeen kun on Porkkanapesässä alkanut käymään. Eräs toi keskustelussa esille, että Porkkanapesän aukeamista odotetaan jo etukäteen.

"Me ootetaa ain maanantait ja keskiviikkoo kunnes tää alkaa."

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Porin Pormestariluodon Porkkanapesässä ryhmähaastatteluun osallistui ensimmäisellä haastattelukerralla kuusi ja toisella kerralla neljä 7-14 -vuotiasta lasta. Ensimmäisellä haastattelukerralla kohderyhmänä oli kaikki ne lapset, jotka sillä hetkellä olivat paikalla Porkkanapesässä. Toisella kerralla kohderyhmäksi valikoitui ne lapset, jotka eivät ensimmäisellä kerralla olleet paikalla. Osallistuminen haastatteluun oli vapaaehtoista.

Tutkimustehtävänä oli selvittää, millaisia kokemuksia ja käsityksiä lapsilla on Porkkanapesätoiminnasta. Opinnäytetyön tavoite puolestaan on antaa työn tilaajalle tietoa toiminnan vaikuttavuuden arvioimiseksi.

Ryhmähaastattelun teemat johdettiin tutkimuskysymyksestä ja samalla huomioitiin opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat. Valittuihin teemoihin ja lapsille esitettyihin kysymyksiin vaikutti teoria sosiaalisesta tuesta, joka ylläpitää terveyttä ja käsittää sosiaalisen, aineellisen sekä henkisen tuen. Sosiaalinen tuki on peräisin lähimpiin ihmissuhteista. (Kauhanen ym. 2013, 263.) Kappaleessa 'Syrjäytymisen ehkäisy' merkittävänä syrjäytymiseltä suojaavina tekijöinä mainittiin läheiset ihmissuhteet, harrastusmahdollisuudet, kokemus omasta pärjäämisestä sekä oikea-aikainen puuttuminen. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2016). Koska syrjäytymisen syistä kysyttäessä nuoret mainitsevat keskeisimpänä ystävien puutteen (Kumpulainen 2016,108.), kysyttiin lapsilta mikäli he olivat saaneet Porkkanapesässä uusia kavereita. Myös koulun rooli on merkityksellinen kasvun ja kehityksen kannalta; hyvinvointi ja pahoinvointi vaikuttavat opintopolkuihin (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut 2016). Lisäksi syrjäytymisen ehkäisyn kannalta keskeisiä osa-alueita ovat myös terveydelliset ja elämänhallintaan liittyvät tekijät (Kumpulainen 2016,108).

Tulosten mukaan lapset ovat usein ensimmäisen kerran kuulleet Porkkanapesästä kavereiltaan ja juuri kavereiden lisäksi Porkkanapesässä mukavinta ovat ohjaajat, erilaiset aktiviteetit kuten retket sekä Porkkanapesässä valmistettu ruoka. Lapset koke-

vat olonsa hyväksi ja turvalliseksi Porkkanapesässä ja heitä ollaan kuunneltu esimerkiksi murheissa, jotka liittyvät kouluun ja epävarmuuden tunteisiin.

Puolet haastatteluun osallistuneista vastasi saaneensa Porkkanapesässä uusia kavereita, mutta lisäksi osa lapsista, jotka käyvät Porkkanapesässä, tuntevat toisensa jo ennestään. Kolme lapsista koki myös tullessa rohkeammaksi Porkkanapesässä käydessään ja lisäksi lapset olivat oppineet monia uusia käytöstapoja Porkkanapesässä.

Lasten suhtautuminen koulunkäyntiin oli pääasiassa myönteistä. Porkkanapesässä on mahdollista tehdä kotitehtäviä ja niihin saa apua ohjaajilta. Ohjaajien kanssa voi myös keskustella kouluun liittyvistä huolista mikäli koulussa on ollut vaikeaa.

Lapset olivat kiinnostuneita erityisesti liikuntaharrastuksista, mutta Porkkanapesä itsessään nähtiin myös harrastuksena. Kavereita myös pyydetään tulemaan Porkkanapesään viettämään aikaa. Terveellinen ruoka on lapsille tuttu käsite ja päivittäin mukana ohjelmassa. Lapset kokivat saaneensa apua yleisesti arkea helpottamaan ja he tulevat Porkkanapesään mielellään sekä viihtyvät hyvin.

Keskusteltaessa Porkkanapesän tärkeydestä, oli kysymys selvästi vaikea heille. Hyvänä esimerkkinä yksi lapsista vastasi, että "ei oo tärkeä paikka", mutta ohjaajan kysyessä, onko ihan sama, jos Porkkanapesää ei olisi, kyseessä oleva lapsi kertoi, että "ei olis ihan sama". Vastauksesta päätellen Porkkanapesä koetaan kuitenkin tärkeäksi paikaksi. Sama vastaus toistui myös toisen haastattelun aikana, ja erään lapsen vastatessa, että ei koe Porkkanapesää tärkeäksi paikaksi kaksi muuta pöydän ääressä istuvaa lasta ihmetteli suuresti kyseistä vastausta.

Kysymyksiä täsmennettiin ja selkeytettiin, mutta lapset eivät välttämättä ole pohtineet käsiteltyjä asioita ennen ja kokivat vastaamisen vaikeaksi. Tästä johtuen haastattelijalla oli myös haastetta tulkita vastauksia. Haastattelussa vältettiin johdattelua ja annettiin lapsille vapaus vastata juuri sellaisella tavalla, joka on heille luontevaa. Opinnäytetyön tavoitteeseen viitaten olisi voitu pyrkiä saamaan entistä pohdiskelevampia vastauksia, mutta tällöin lapset olisivat voineet kokea haastattelun kokonaisuudessaan vaikeaksi. Keskeistä oli luoda haastattelusta miellyttävä kokemus lapsille. Tästä syystä myös esimerkiksi kotiasioiden käsittely jätettiin valittujen teemojen

ulkopuolelle. Kuten kappaleessa 'Lapsi haastateltavana' todettiin, tutkimuksen etiikka ja lapsiystävällisyys tulee huomioida koko tutkimusprojektin ajan lasten ollessa tutkimuskohteena.

Keskeistä on Porkkanapesän tärkeä rooli paikkana, jossa lapset voivat viettää aikaa ystävien kanssa sekä ylläpitävät ja kehittävät sosiaalisia taitojaan. Porkkanapesä tarjoaa lapsille monipuolista ohjattua tekemistä sekä turvallisen ympäristön, jossa he kokevat tullessa kuulluksi. Kyseessä on avoimet ovet -periaatteella toimiva matalankynnyksen lähiöpalvelu, jossa lapset ovat henkilökohtaisesti hyvin sitoutuneita käymään.

6.1 Kehittämismahdollisuudet tulevaisuudessa

Haastatelluista lapsista muutama toi esille huolensa Porkkanapesän niin sanotusta ikärajasta; toiminta on suunniteltu 7-14 -vuotiaille. Asiasta oli puhuttu ohjaajan kanssa ja heitä oli muistutettu, että Porkkanapesässä on käynyt muitakin lapsia, jotka ovat täyttäneet 15-vuotta ja käyvät välillä moikkaamassa. Kehittämismahdollisuutena on, että ohjaajat voisivat antaa vinkkiä, missä lapset voivat viettää aikaansa 15-vuotta täytettyään. Lapsille tulisi siis tarjota vaihtoehtoisia paikkoja, jotta heillä olisi jotakin enemmän kuin mitä tällä hetkellä ikärajan saavutettuaan.

Viitaten kyseessä olevan opinnäytetyön tutkimusasetelman rajaukseen, toisena kehittämismahdollisuutena nähdään toiminnan vaikuttavuuden arviointi sellaisen tutkimuksen pohjalta, jossa voidaan todeta muutokset lapsen hyvinvoinnissa. Hyvinvoinnin muutos, jossa arvioidaan ennen ja jälkeen tilannetta, vaatii tutkimuksen toteuttamiselle kuitenkin pidempää aikaväliä. Tällaisessa tutkimuksessa tulisi ensin tarkastella lasten hyvinvointia tutkimuksen alussa ja arvioida mahdollista muutosta myöhemmänä ajankohtana.

LÄHTEET

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä - miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Suomi: Suomen yliopistopaino Oy.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas – näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Suomi: Suomen yliopistopaino Oy.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Kauhanen, J., Erkkilä, A., Korhonen, M., Myllykangas, M. & Pekkanen, J. 2013. Kansanterveystiede. Helsinki: Sanoma pro Oy.

Koskenvuo, M. 2009. Terveiden edistäminen ja sairauksien ehkäisyn periaatteet. Viitattu 27.5.2016.

http://www.terveysportti.fi/lillukka.samk.fi/dtk/shk/koti?p_haku=Terveiden%20edist%C3%A4misen%20ja%20sairauksien%20ehk%C3%A4isyn%20periaatteet

Kumpulainen, K., Aronen, E., Ebeling, H., Laukkanen, E., Marttunen, M., Puura, K. & Sourander, A. 2016. Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria. 1. painos. Suomi: Duodecim.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2016. Tuki- ja turvapaikkatoiminta PORKKANAPESÄ. Toimintasuunnitelma 2016-2018.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. 2016. Tuki- ja turvapaikka Porkkanapesän toiminta ja vaikuttavuus 2016. Tiivistelmä.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton www-sivut. 2016. Viitattu 10.10.2016. <http://www.mll.fi/mll/>

Painokallio, S. & Viitanen, L. 2006. Porkkanapesätoiminta lasten kokemana: "Porkkanapesässä on kivaa, kun saa olla kaikkien kanssa". AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.10.2016. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-200809243244>

Sairaanhoitajaliiton www-sivut. 2014. Sairaanhoitajan eettiset ohjeet. Viitattu 4.5.2016. <https://sairaanhoitajat.fi/jasenpalvelut/ammattillinen-kehittyminen/sairaanhoitajan-eettiset-ohjeet/>

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2015. Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma. Hankesuunnitelma. Viitattu 5.2.2017. http://stm.fi/documents/1271139/1953486/Hankesuunnitelma_Lapsi-ja%20perhepalveluiden%20muutosohjelma.pdf

Sosiaali- ja terveysministeriön www-sivut. 2016. Viitattu 10.10.2016. <http://stm.fi/hankkeet/lapsi-ja-perhepalvelut>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut. 2016. Syrjäytyminen ja syrjäytymisen riskitekijät. Viitattu 11.2.2017. https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen/syrjaytyminen-ja-syrjaytymisen-riskitekijat

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen www-sivut. 2016. Nuorten syrjäytyminen. Viitattu 11.2.2017. https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjaytyminen

Esimerkki aineiston luokittelusta: vaikutus arkeen

Alkuperäinen ilmaus	Pelkistetty ilmaus	Alaluokat	Yläluokat
"Jos me askarrellaan." (Onko täältä saanut apua muihin asioihin kuin mistä ollaan juteltu?)	Apua askarteluharrastuksiin	Apua askarteluihin ja peleihin liittyen	Apua yleisesti arkea helpottamaan
"Peleihin ja askarteluihin."	Apua askarteluharrastuksiin ja peleihin		
"Mä oo oppinu piirtää..mä oo nii huono piirtää."	Piirtämään oppiminen		
"Hamahelmeihin, piirtämiseen, askartelua, peleihin."	Apua askarteluharrastuksiin ja peleihin		
"Sit tääl just oppii kaikkee"	Apua uusien asioiden opetteluun	Apua yleisesti	
"Joo, kyllä."	Kokee saaneensa jotakin apua		
"Joo." (Esimerkiksi riitatilanteisiin?)	Apua riitatilanteissa	Apua riitatilanteissa	
"Siks tää pitäs pysyy tää paikka tääl ku tääl o tosi mukavaa ja joitteki nuorte vanhemmat käy töissä, ni tän voi ain tul pitää kivaa ja näkee kavereit."	Jos vanhemmat töissä, ei tarvitse olla yksin kotona, Porkkanapesässä mukavampaa	Porkkanapesään voi tulla, jotta ei tarvitse olla yksin kotona	Porkkanapesässä saa viettää aikaa ystävien kanssa yksin olemisen sijaan
"Sit just sitä et jos vanhemmat o töis ni yleens pienet ei haluu ol koton yksinään."	Jos vanhemmat töissä, ei tarvitse olla yksin kotona		
"On...ku tääl pystyy olee ihmiste kans ketä sä et nää.. ku mä en nää *nimi* ja *nimi* puoliks ikin .. mä näen niit vaa täällä... ja sit mä nää *ohjaajaa*"	Porkkanapesä koetaan tärkeäksi paikaksi, jossa odotetaan näkevän kavereita ja myös Porkkanapesän ohjaajaa	Kavereiden ja ohjaajien näkeminen on tärkeää	
"Siks et on tekemistä." (Miksi porkkanapesä on tärkeä paikka?)"	Porkkanapesässä on tekemistä	Ohjattu tekeminen koetaan tärkeäksi	Porkkanapesä tarjoaa ohjattua tekemistä

"Ei oo tärkeä paikka." - (Onko ihan sama jos porkkanapesää ei olisi?) "Ei olisi ihan sama"	Ei koe Porkkanapesää tärkeäksi, mutta jos sitä ei olisi, asia ei olisi sa- mantekevä.	Porkkanapesä ei erityisen tärkeä.	Porkkanapesä ei erityisen tärkeä joillekin lapsista.	
"Ei" (Oisko ihan sama jos Porkkanapesää ei olis?) "juu"	Ei koe Porkkanapesää tärkeäksi			
"Häh! Juuh juuh?"	Ihmettelee suuresti edel- listä vastausta	Kokee Pork- kanapesän tär- keäksi mm. so- siaalisista syistä.	Porkkanapesä tärkeä paikka	
"Siis jos tätä paikkaa ei olis, täks sä misä mä oli- sin nyt? Koneella! Mä oo koneriippuvaine."	Ihmettelee suuresti edel- listä vastausta, kokee Porkkanapesän tärkeäk- si, jotta ei olisi kotona yksin tietokoneella.			
"Joo." (Aiotteko jatkossa käydä täällä?)	Aikoo käydä jatkossa	Porkkanapesäs- sä käydään jat- kossakin	Lapset ovat hen- kilökohtaisesti sitoutuneita käy- mään Pork- kanapesässä vapaa-ajallaan.	
"Joo."	Aikoo käydä jatkossa			
"Joo."	Aikoo käydä jatkossa			
"Ainaki siihe asti ku mä pääsen tän."	Aikoo käydä jatkossa, huolissaan ikäraja	Porkkanapesäs- sä käydään jat- kossakin. Huolta ikärajasta.		
"Mä en voi käyd tääl sen jälkee ku mää täytän 15."(Ohjaaja: Muistatko mitä on sovittu?) "Joo...."	Aikoo käydä jatkossa, huolissaan ikäraja			
"Mä en kertaakaan melkee ollu pois täältä sen jälkee."	Ei ole ikinä jättänyt tu- lematta	Porkkanapesäs- sä käydään aina kun mahdollista.		
"Me ootetaan ain maanan- tait ja keskiviikkoo kun- nes tää alkaa."	Porkkanapesän aukea- mista odotetaan jo etu- käteän	Porkkanapesään tullaan mielel- lään		
Sulkeissa olevat ovat Porkkanapesän ohjaajan ja haastattelijan tekemiä täsmentäviä kysy- myksiä.				

Teemahaastattelun runko

Lasten kokemukset Porkkanapesätoiminnasta

TUTKIMUSTEHTÄVÄ: Millaisia kokemuksia ja käsityksiä lapsilla on Porkkanapesätoiminnasta?

TEEMAT:

Turvallisuuden tunne porkkanapesässä

Sosiaalinen kanssakäyminen kodin ulkopuolella

Vaikutukset koulunkäyntiin

Muutokset harrastuksissa ja muissa vapaa-ajan virikkeissä

Lapsen käsitys terveellisistä elintavoista ja porkkanapesän vaikutus siihen

Vaikutus arkeen

Tiedote lasten vanhemmille

TIEDOTE

Olen hoitotyön opiskelija Satakunnan ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötä Mannerheimin lastensuojeluliiton Satakunnan piirille. Tarkoituksena on tiedustella lasten kokemuksia porkkanapesästä, esimerkiksi vaikutuksista koulunkäyntiin ja harrastuksiin. Haastattelun teemana on siten Porkkanapesä kokoontumispaikkana ja sen toiminta, joten haastattelussa ei tulla käsittelemään kotioloja. Tulen toteuttamaan haastattelun Porkkanapesässä helmikuussa.

Tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Osallistuva lapsi tai nuori voi keskeyttää haastatteluun osallistumisensa koska vain. Lisäksi osallistumattomuus haastatteluun ei millään tavalla häiritse näiden lasten ja nuorten osalta varsinaista Porkkanapesässä tapahtuvaa toimintaa.

Tutkimukseen osallistuminen on täysin luottamuksellista eli nimet tai muut tiedot eivät tule missään vaiheessa ilmi.

Ystävällisin terveisin,

Eleonoora Pitko

Hoitotyön koulutusohjelma

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Tutkimuslupa-anomus

TUTKIMUSLUPA-ANOMUS

Tutkimuksen/opinnäytetyön tekijä:

Pitko Eleonoora

Tekijän osoite:

Sähköposti: eleonoora.pitko@student.samk.fi

Työn nimi/aihe:

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Lasten kokemukset Porkkanapesätoiminnasta.

Toteutuksen suunniteltu ajankohta:

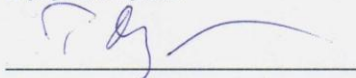
Haastattelut helmikuussa 2017, valmis opinnäytetyö maaliskuussa 2017.

Oppilaitos: Satakunnan ammattikorkeakoulu**Tekijän koulutusohjelma:** Hoitotyön koulutusohjelma**Kerätäänkö tutkimuksessa henkilötietoja ja kootaanko niistä henkilökisteri? ___ kyllä _x_ ei****Ohjaaja:**

Tapio Myllymaa, tapio.myllymaa@samk.fi,

Puolto ohjaajalta:**Puoltolauseet:**

Opiskelija on käynyt säännöllisesti ohjauksessa. Opinnäytetyötä varten on pyydetty Satakorkean eettisen toimikunnan lausunto. Toimikunta konsultoi valtakunnallista Nuoriso- ja lapsuudentutkimuseettistä toimikuntaa. Satakorkean eettinen toimikunta antoi lausuntonsa 5.12.2016, joka on suunnitelman liitteenä. Opinnäytetyössä noudatetaan toimikunnan lausunnossa olevaa päätöstä.

Ohjaajan allekirjoitus:

Päiväys 10/2/2017

Luvan hakijan allekirjoitus:

Elesvora Puolo

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Satakunnan piiri ry

tutkimuslupa myönnetään

tutkimuslupa myönnetään ehdollisesti

tutkimuslupaa ei myönnetä

Perustelut, jos lupaa ei myönnetä tai lupa myönnetään ehdollisena:

Päiväys 10.2.2017

Jaana Hietakangas

Jaana Hietakangas, toiminnanjohtaja